

ΧΡΕΙΑΖΟΜΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΗΠΟ ΜΟΥ;

Πρόκληση

Όταν πρόκειται για θέματα καλλιέργειας τροφίμων, ένας έμπειρος καλλιεργητής ή ένας επαγγελματίας μπορεί να βοηθήσει έναν αρχάριο. Τι συμβαίνει όμως όταν ένας νέος καλλιεργητής έχει πιο σύνθετους προβληματισμούς όπως:

Πώς να σχεδιάσω την αποθήκη των εργαλείων μου; Πώς να διασφαλίσω την ασφάλεια του κήπου και της παραγωγής μου; Πώς να κάνω καλύτερη χρήση της συλλογής βρόχινου νερού; Πώς να χρησιμοποιήσω θέες και ανοίγματα του κήπου μου (για ήλιο και άνεμο); Πώς να κρύψω μικρά θυλάκια ειδικών φυτεύσεων και να δημιουργήσω όρια με παραγωγικά φυτά για τη μέγιστη αξιοποίηση του χώρου που έχω; Πώς να διαχειριστώ την κλίση του εδάφους και τις υψομετρικές καμπύλες;

Ένας πολεοδόμος ή αρχιτέκτονας τοπίου μπορεί να βοηθήσει στην επίλυση θεμάτων όπως τα παραπάνω. Υπάρχουν αρκετά παραδείγματα στα οποία οι σχεδιαστές μπορούν να επιλύσουν προβλήματα μέσα από συνολικές και ολοκληρωμένες πρακτικές που μπορούν να προσφέρουν ταυτόχρονα αισθητικά ευχάριστες και οικολογικά εποικοδομητικές λύσεις.

Η εγκατάσταση και ένταξη στο χώρο ενός αστικού κήπου μπορεί να είναι μια απαιτητική διαδικασία, ανάλογα με την περιοχή, τον χαρακτήρα, το κλίμα και τον αριθμό των καλλιεργητών που προτίθενται να συμμετάσχουν. Όταν το διατιθέμενο κομμάτι γης για καλλιέργεια δεν είναι σε μία ήδη καλλιεργήσιμη περιοχή, ένας σχεδιαστής μπορεί να υποστηρίξει, με την καθοδήγησή του, χρήσιμες σχεδιαστικές ιδέες ως προς τις θεάσεις, τις συνδέσεις, να εκμεταλλευθεί την κλίση του εδάφους, να κάνει την καλύτερη δυνατή χρήση του νερού, του ανέμου και του ηλίου, να ορίσει τα όρια του εξατομικευμένου αγροκηπίου αλλά και του συνολικού κήπου και να προσφέρει δυνατότητες συνδέσεων με μέσα δημόσιας συγκοινωνίας. Αυτά είναι μερικά από τα θέματα για τα οποία μπορεί ένας ένας αρχιτέκτονας τοπίου ή επαγγελματίας κηπουρός να σας βοηθήσει!

Εικόνα 2 - Ιδιωτικοί εκπαιδευτικοί κήποι στη Λιουμπλιάνα - Δουλειά αρχιτέκτονα τοπίου με έμφαση στη βιολογική αμειψισπορά σε εκπαιδευτικά αγροκήπια - Φωτ.: Δήμητρα Θεοχάρη

Εικόνα 3 - Κήποι στη Λιουμπλιάνα - 'αναρχικός' σχεδιασμός χωρίς κανόνες και εμφανή δομή - Φωτ.: Δήμητρα Θεοχάρη

Μήνυμα προς τους Καλλιεργητές

- Οι σχεδιαστές μπορούν να προσφέρουν λύσεις και συμβουλές. Πάρτε ως παράδειγμα τους Ιδιωτικούς Εκπαιδευτικούς Κήπους της Λιουμπλιάνα, όπου ο αρχιτέκτονας τοπίου όχι μόνο σχεδίασε τους κήπους με φθινές και οικολογικές λύσεις, όπως π.χ. δοχεία συλλογής βρόχινου νερού και καλλιέργεια φυτών με πρακικές αμειψισποράς, αλλά επίσης, συνέβαλε ενεργά στην εκπαίδευση των καλλιεργητών σε μεθόδους βιολογικής καλλιέργειας.
- Ο κήπος σας είναι κομμάτι ενός ευρύτερου δικτύου αστικού πρασίνου και συμβάλλει σημαντικά στη διατήρηση της αστικής βιοποικιλότητας και στη βελτίωση της εικόνας της πόλης. Έτσι, ένας σχεδιαστής μπορεί να συνεργαστεί μαζί σας προκειμένου να δημιουργήσει όμορφους και εμπνευσμένους χώρους, που θα αποτελούν σημεία ζωτικότητας στη γειτονιά σας.
- Ένας έμπειρος σχεδιαστής μπορεί να σας βοηθήσει να φτιάξετε τον κήπο ώστε να είναι κατά το δυνατόν χαμηλότερου κόστους και υψηλότερης παραγωγής. Έχετε κατά νου ότι κάθε κήπος έχει τις ιδιαιτερότητες της περιοχής του, έτσι κάθε σχεδιαστική λύση που θα βρείτε στο διαδίκτυο δεν σημαίνει ότι ταιριάζει με την τοποθεσία και το μικροκλίμα του δικού σας αγροκηπίου.

Οι πολεοδόμοι και σχεδιαστές μπορούν να σας βοηθήσουν:

- Λόγω της εμπειρίας τους σε παρόμοια ζητήματα, είναι σε θέση όχι μόνο να καταλάβουν τις ανάγκες σας και τις δυνατότητες που προσφέρει

το αγροκήπιό σας, αλλά και να προβλέψουν πιθανές προκλήσεις που μπορεί να προκύψουν στο μέλλον.

- Με σχεδιαστικές συμβουλές οι οποίες δεν χρειάζεται να κοστίζουν πολύ ή να είναι περίπλοκες. Οι υπερσχεδιασμένοι χώροι δεν είναι απαραίτητα και οι πιο επιτυχημένοι.

Οι καλές σχεδιαστικές συμβουλές μπορούν να βοηθήσουν στη δημιουργία ενός απλού και χρηστικού κήπου που θα:

- Ταιριάζει καλά με την τοποθεσία και τον περιβάλλοντα χώρο.
- Ενσωματώνει ολοκληρωμένες λύσεις για την αξιοποίηση, διαχείριση και διατήρηση του βρόχινου νερού, και για την ενίσχυση της βιοποικιλότητας στην πόλη.
- Παρέχει συμβουλές για λειτουργικές και καλαίσθητες γωνιές, μονοπάτια, καλή πρόσβαση και σύνδεση με τις δημόσιες συγκοινωνίες, κοκ

Εικόνα 2α - Τέσσερα αγροτεμάχια στη σειρά με δεξαμενή συλλογής βρόχινου νερού βυθισμένη στη γη, τα οποία ενοικιάζονται από έναν εκπαιδευόμενο καλλιεργητή σε πρακτικές αμειψισποράς στους Ιδιωτικούς Εκπαιδευτικούς Κήπους στην Λιουμπλιάνα - Φωτ.: Δήμητρα Θεοχάρη

Περισσότερα

Χρήσιμοι σύνδεσμοι:

<https://www.mcgill.ca/mchg/projects/ediblecampus>

<http://www.foodurbanism.org/bernex-confignon-parc-agro-urbain-competition-results-analysis/>

Για να βρείτε μία ποικιλία από έργα σε διάφορες κλίμακες μπορείτε να ακολουθήσετε αυτό το σύνδεσμο:

<http://www.foodurbanism.org/atlas/>

Ιδιωτικοί Εκπαιδευτικοί Λαχανόκηποι στη Λιουμπλιάνα:

Αυτοί οι κήποι αποτελούν προϊόν γυναικείας επιχειρηματικότητας που βασίζεται στην ακόλουθη ιδέα μιας αρχιτέκτονα τοπίου: οι άνθρωποι των πόλεων σήμερα δεν γνωρίζουν πώς να καλλιεργούν τρόφιμα, εντούτοις ενδιαφέρονται πολύ να μάθουν. Το αυξανόμενο ενδιαφέρον στην περίπτωση των κατοίκων της Λιουμπλιάνα τροφοδοτεί μία ζήτηση για εκμάθηση καλλιέργειας με βιολογικές μεθόδους. Ανταποκρινόμενη σε αυτή τη ζήτηση, η ίδια εκπαιδεύει, επιτρέπει και συμβουλευεί τους αρχάριους καλλιεργητές καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου. Ο κάθε καλλιεργητής μπορεί να νοικιάσει μέχρι τέσσερα αγροτεμάχια σε σειρά και ένα δοχείο συλλογής βρόχινου νερού προκειμένου να μάθει πρακτική της αμειψισποράς (εναλλαγή καλλιεργειών στο ίδιο αγροτεμάχιο) μαζί με βασικές αρχές βιολογικής καλλιέργειας.

Εικόνα 4 - Κήποι Θεσσαλονίκης - Το Αγκροκτημά του ΑΠΘ. Προσωποποιημένος σχεδιασμός των αγροτεμαχίων από τους καλλιεργητές - Φωτ.: Δήμητρα Θεοχάρη

Μήνυμα σε φορείς χάραξης πολιτικής

Οι πολεοδόμοι και σχεδιαστές ανοιχτών χώρων μπορούν να συμβουλευσουν τους φορείς χάραξης πολιτικής που προτίθενται να δημιουργήσουν αστικά αγροκήπια, λαμβάνοντας υπόψη μεταξύ άλλων:

- Τα αστικά αγροκήπια προσφέρουν οικοσυστημικές λειτουργίες με σημαντικά οφέλη για το περιβάλλον και τον άνθρωπο, συνδράμοντας στην αστική ανθεκτικότητα και αειφορία.
- Τη σημασία του δικτύου πράσινων υποδομών της πόλης, τους πράσινους άξονες, τη σωστή διαχείριση ομβρίων υδάτων, τις επαρκείς προσβάσεις και τη συνδεσιμότητα με τον υπόλοιπο αστικό ιστό και τους χώρους βιοποικιλότητας, να επιλέξουν τη σωστή τοποθεσία προκειμένου να εγκαταστήσουν αστικά αγροκήπια.
- Η εγγύτητα σε σχολεία, πυκνοκατοικημένες γειτονιές, δίκτυα ποδηλάτου και μονοπάτια τζοκινγκ και φυσικής άσκησης, εστιατόρια, λαϊκές αγορές και στάσεις ΜΜΜ είναι κάποιες από τις παραμέτρους επιλογής της σωστής τοποθεσίας. Οι πολεοδόμοι μπορούν να διερευνήσουν όλα αυτά τα επίπεδα χρήσης της πόλης και να προτείνουν κατάλληλες λύσεις.
- Οι καινοτόμες, βιώσιμες και ανθεκτικές λύσεις στον τομέα των πράσινων υποδομών που προσφέρονται για καλλιέργεια τροφίμων είναι απαραίτητες για την μελλοντική ανάπτυξη

Εικόνα 6 - Φυτεμένα αγροτεμάχια στον Κήπο3 στη Θεσσαλονίκη - Φωτ.: Δήμητρα Θεοχάρη

Εικόνα 5 - Κήποι Quinta da Granja στη Λισαβόνα - σχεδιασμένοι από αρχιτέκτονα τοπίου - Φωτ.: Δήμητρα Θεοχάρη

Περισσότερα

Χρήσιμοι σύνδεσμοι:

http://www.ryerson.ca/carrotcity/board_pages/community/evergreen_brickworks.html

<http://www.kobenhavnergron.dk/place/oostergro/>

Κήπος3 και Αστικός Αμπελώνας στη Θεσσαλονίκη:

Ο Κήπος3 και ο γειτονικός Αστικός Αμπελώνας αποτελούν δύο ενδιαφέροντα παραδείγματα συνεργασίας διάφορων φορέων στη Θεσσαλονίκη, όπως το Πανεπιστήμιο, ο Δήμος, ομάδα πρωτοβουλίας ντόπιων, σχεδιαστών και πολεοδόμων. Η ιδέα για τον αστικό αμπελώνα προήλθε από τον δήμαρχο της Θεσσαλονίκης και αναπτύχθηκε από τη Γεωπονική Σχολή της πόλης σε συνεργασία με ιδιωτικό αμπελώνα και οινοποιό. Ο Κήπος3 είναι μία πρωτοβουλία που ξεκίνησε από φοιτήτριες στη Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών ΑΠΘ, Τμήμα Αρχιτεκτόνων τοπίου, οι οποίες κατάφεραν να βρουν τον χώρο και να πάρουν την άδεια από τον Δήμο προκειμένου να υλοποιήσουν αυτούς τους πειραματικούς κήπους. Η πρωτοβουλία προσέλεξε τους γείτονες του οικοπέδου, ορισμένοι από τους οποίους συμμετέχουν ενεργά καλλιεργώντας αγροτεμάχια στον κήπο. Και τα δύο παραπάνω έργα, αν και πολύ πρόσφατα, θεωρούνται μέχρι στιγμής αρκετά επιτυχημένα, και έχουν δώσει νέα οπτική στις δυνατότητες αστικής αναμόρφωσης της πόλης της Θεσσαλονίκης.

ανταγωνιστικών και επιτυχημένων πόλεων.

- Ολοκληρωμένες λύσεις που εντάσσουν συχνά πτυχές όπως προσβασιμότητα, ασφάλεια, εικόνα και ταυτότητα.
- Οι σχεδιαστές μπορούν να προτείνουν κατευθυντήριες γραμμές χωρικής διευθέτησης των αστικών αγροκηπίων σχετικά με την επιλογή της κατάλληλης τοποθεσίας, τον χαρακτήρα, την κλίμακα παρέμβασης, τα σημεία θέασης και τις συνδέσεις με τον υπόλοιπο αστικό ιστό, αξιοποιώντας με τον καλύτερο δυνατό τρόπο την κλίση του εδάφους, τη χρήση του νερού, του ανέμου και του ηλίου και τη διασύνδεση με τον δημόσιο χώρο και τα δίκτυα μεταφοράς, βασισμένοι σε σύγχρονα πρότυπα επιδόσεων, αποφεύγοντας ξεπερασμένες αντιλήψεις.
- Η διαμόρφωση μιας σειράς πολιτικών μπορεί να εγγυηθεί και να αυξήσει τον αριθμό επιτυχημένων παρεμβάσεων στο μέλλον.

Εικόνα 7 - Αποθήκη εργαλείων στον Κήπο3 στη Θεσσαλονίκη - Φωτ.: Δ. Θεοχάρη

ΣΥΝΤΑΚΤΕΣ:

Δήμητρα Θεοχάρη¹, National Technical University of Athens, Greece

¹υπεύθυνος σύνταξης: dimitra.theochari@gmail.com

Κριτική ανάγνωση: Ina Šuklje - Erjavec, Urban Planning Institute of the Republic of Slovenia

Μετάφραση: Δήμητρα Θεοχάρη

Επιμέλεια: Σοφία Νικολαΐδου

ΣΕΙΡΑ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΩΝ ΦΥΛΛΑΔΙΩΝ | ΕΚΔΟΣΗ 1 ΜΕΤ. ΕΛΛΗΝΙΚΑ | ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗΣ: 01 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2016

COST (Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνεργασίας για την Έρευνα και την Τεχνολογία) είναι ένα πανευρωπαϊκό διακυβερνητικό πλαίσιο. Η αποστολή του είναι να ενισχύσει την επιστημονική και τεχνολογική ανάπτυξη οδηγώντας σε νέες ιδέες και προϊόντα και δι' αυτών να συμβάλει στην ενδυνάμωση των δεξιοτήτων έρευνας και καινοτομίας στην Ευρώπη.

www.cost.eu

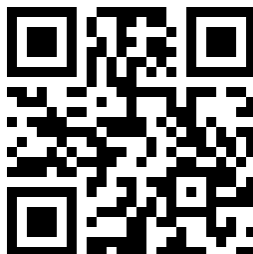
Το COST υποστηρίζεται από το Πρόγραμμα Πλαίσιο Ορίζοντα 2020 της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ευχαριστίες

Το παρόν φύλλο εργασίας βασίζεται στο έργο της Δράσης COST TU1201 Αστικοί Κήποι στις Ευρωπαϊκές πόλεις που υποστηρίχθηκε από το COST (Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνεργασίας για την Έρευνα και την Τεχνολογία)

www.urbanallotments.eu

Επισκεφθείτε τους Αστικούς Κήπους στην Ευρώπη:

<https://www.facebook.com/groups/825421310826607/>